

Liikkuvat -ohjelmien rahoituksen turvaaminen vuonna 2023

1 Tiivistelmä

Suomen Olympiakomitea, Suomen Paralympiakomitea, Suomen Työväen Urheiluliitto ja Liikunnan aluejärjestöt esittävät, että Liikkuvat-ohjelmien rahoitukseen varataan valtion vuoden 2023 talousarviossa 5 miljoonaa euroa.

Esitämme huolestamme siitä, miten koko kansan liikuttamisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämisen rahoitus on valtiovarainministeriön budjettiesityksessä kauttaaltaan huomioitu. Valtiovarainministeriön budjettiesityksessä ei ole varattu lainkaan rahoitusta Liikkuvat-ohjelmien toimeenpanoon vuodelle 2023 (ns. kunta-avustukset). Liikkuvat-ohjelmien toimeenpanon vuosittainen rahoitus on ollut viime vuosina (2016–2021) noin 3,8–7 miljoonaa euroa.

Liikkuvat -ohjelmiin kohdistuva leikkaus on signaali liikunnan ja urheilun ja erityisesti koko kansan liikunnallisen elämäntavan lisäämisen arvostuksen puutteesta. Leikkaamalla rahoitusta ohjelman toiminnan edellytykset heikkenivät lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä merkittävästi. Vaikutukset heijastuvat koko liikunnallisen elämäntavan edistämiseen.

Mikäli budjettiesitys toteutuu tällaisenaan, se vaarantaa huomattavasti liikunnallisen elämäntavan edistämistyötä kunnissa. Liikkuvat-kokonaisuus on ollut erinomainen kokonaisvaltainen työväline, joka edistää kansalaisten yhdenvertaista liikkumista koko elämänkulussa vauvasta vaariin. Siksi sen rahoitusta tulisi ehdottomasti jatkaa.

2 Tausta

Sanna Marinin hallitusohjelmassa on linjattu tavoitteeksi liikunnallisen kokonaisaktiivisuuden nostaminen kaikissa ryhmissä. Hallitusohjelmaan kirjattuna keinona on mm. tehdä Liikkuva Suomi -ohjelma sekä laajentaa Liikkuva koulu -ohjelmaa eri elämäntilanteisiin.

Liikkuvat-ohjelmien avulla edistetään hallitusohjelman ja eduskunnan hyväksymän liikuntapoliittisen selonteon mukaisesti liikunnallista elämäntapaa eri ikä- ja väestöryhmissä. Kokonaisuuteen kuuluvat Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu, Liikkuva opiskelu, Liikkuva aikuinen, Liikkuva perhe ja Ikiliikkuja.

Liikkuvat -ohjelmat toimivat valtakunnallisesti, ja vähintään yksi sisältöohjelma toimii jokaisessa kunnassa. Hallituskauden aikana Liikkuvat -ohjelmien toimeenpanoa on rahoitettu noin 5–6 miljoonaa euroa vuosittain.

3 Perustelut

- + Liikkuvat-ohjelmat edistävät suomalaisten liikunnallista elämäntapaa. Kokonaisuus kattaa hienosti eri ikävaiheet ja edistää matalan kynnyksen liikkumismahdollisuuksia kaikille väestöryhmille arjen toimintaympäristöissä (päiväkodit, koulut, oppilaitokset, työpaikat jne.).
- + Rahoituksella on vahvat yhteiskunnalliset perustelut: liikunnalla on merkittävä rooli suomalaisten fyysisen kunnan ja henkisen kestävyuden vahvistamisessa erityisesti koronapandemian jälkeen.
- + Ohjelmien avulla päästään lähemmäs tavoitetta siitä, että jokainen liikkuu terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta riittävästi. Samalla taklataan vuosittaista yli 3 miljardin euron liikkumattomuudesta yhteiskunnalle syntyvää kustannusta.
- + Pitkäjänteisellä ja suunnitelmallisella Liikkuvat-ohjelmatyöllä voidaan saavuttaa pysyviä muutoksia. Yhteistyö eri toimijoiden välillä (OKM, OPH, kunnat, aluejärjestöt, seurat, järjestöt) vie eteenpäin aitoa poikkihallinnollisuutta, jolla saavutetaan parhaimmat tulokset.
- + Eri ohjelmat ovat eri vaiheissa: osa on vasta aloitettu, osalla on jo useiden vuosien historia. Ohjelmia ei saisi pysäyttää, vaan jatkaa, kehittää ja vahvistaa. Monet varhaiskasvatus-, oppilaitos- ja työyhteisöyksiköt ovat vasta nyt pystyneet ottamaan Liikkuvat-ohjelman toimintasuunnitelmiinsa, joten työsarkaa riittää. Esimerkiksi edellisellä hallituskaudella toteutettiin Liikkuva koulu -kärkihanke, joka muutti koulujen toimintakulttuurin, mutta sen jälkeen kuntien rahoitus lopetettiin ja toiminnan ylläpito kärsi.

- + Osana Liikkuvat-ohjelmien rahoitusta vuonna 2023 voitaisiin myös toteuttaa toimintamallin arviointi, jonka perusteella rahoitus kohdennettaisiin jatkossa.